

AGDER
fylkeskommune

STATSFORVALTEREN I AGDER
Postboks 504
4804 ARENDAL

Dato: 11.04.2025
Vår referanse: 25/13321-1
Deres referanse:
Saksbehandler: Christiane Maisch Brandvoll

Søknad om tillatelse til midlertidig utfylling ved Ose bru

1 GENERELL INFORMASJON

1.1 Søker (tiltakshaver)*:

Navn: Agder fylkeskommune, avdeling utbygging veg

Org. nummer (kun hvis søker/tiltakshaver er
bedrift):

Hovedenhet 921707134

Adresse: Fakturamottak, Postboks 788 Stoa, 4809 Arendal

E-post:

Telefon:

1.2 Kontaktperson (søker eller konsulent)*:

Navn: Christiane M. Brandvoll, søker/YM-rådgiver i Agder fylkeskommune.

Adresse:

E-post:

christiane.maisch.brandvoll@agderfk.no

Telefon: 41521213

1.3 Ansvarlig entreprenør (hvis kjent): *Ikke kjent på søketidspunkt*

Navn:

Adresse:

E-post:

Telefon:

2 LOKALISERING AV TILTAKET*

Besøksadresse:

Tordenskjolds gate 25, 4612
KRISTIANSAND S

Postadresse:

Postboks 788 Stoa, 4809 Arendal

Telefon:

+47 38 05 00 00

E-post:

postmottak@agderfk.no

Org.nr.:

921 707 134

Nettsted:

www.agderfk.no

Legg ved kart med inntegnet areal (lengde og bredde) på området som skal berøres av tiltaket. Eventuelle prøvetakingspunkter (se pkt. 7.1) skal avmerkes på kartet. *Se vedlegg 1 for grunneierliste. Se figur 1 for midlertidig utfylling, og figur 2 for permanent beslaglagt areal.*

Kommune: Bygland

Gnr.:

Bnr.:

3 MUDRING

3.1 Type tiltak*:

☒ mudring fra land

☐ mudring fra fartøy (lekter, båt)

3.2 Formål*:

☐ privat brygge

☒ infrastruktur

☐ felles båtanlegg

☐ annet (forklar):

Utdyp/beskriv formålet med tiltaket:

Formålet: Det er planlagt ny bru over Otra ved Ose på innløpet av Byglandsfjorden, nederst i vannområde 021-35-G Rysstad. Brua er planlagt med landkar og søyler ned i elvebunnen, i nærheten av eksisterende Ose bru. Ny bru er etterlengtet av beredskapshensyn, da den eksisterende brua er gammel og for smal for to biler, og er eneste krysningspunkt av elva i et større område.

Den største påvirkningen av naturmiljøet vil nok være ved etablering av brusøyler i vassdraget: 2 søylepar i vassdraget, og 2 landkar på land. For å etablere søyleparene vil det være nødvendig å lage to midlertidige utfyllinger for tilkomst av peleboringsmaskin. Utfyllingene vil bli fjernet etter ferdigstillelse av brua.

Det er utarbeidet rapport om ny Ose bru og hensynet til blekebestanden i Byglandsfjorden. Se vedlagte dokumenter.

3.3 Mengde masser som skal mudres*: 886 m³ (øst) + 746 m³ (vest) (se Figur 1, 2 og 3)

3.4 Bunnareal som skal berøres av tiltaket*: 886 m² (øst) + 632 m² (vest) (se Figur 1, 2 og 3)

3.5 Mudringsdybde (hvor dypt ned i sedimentet det skal mudres) *: 1 m, sannsynligvis kun 0,5 m. Se 3.7

3.6 Vanndyp før tiltaket: ca. 2 m

3.7 Tiltaksmetode*:

☐ graving fra lekter

☒ grabbmudring fra land

☐ sugemudring

☐ annet (forklar):

Utdyp/beskriv tiltaksmetoden: Geoteknisk rapport viser at bru kan fundamenteres direkte på elvebunn og peler uten å mudre på forhånd, pga solid elvebunn med gode masser. Noen masser vil potensielt fortreges, men ikke mye. Mudringsdybde beskrevet i søknaden er altså hypotetisk og tas kun med for å sikre seg muligheten ved uforutsette behov for erosjonssikring.

3.8 Beskriv planlagte tiltak for å hindre/ redusere forurensning*:

Tiltakshavers forslag til avbøtende tiltak:

- Benytte grov stein med lite finsediment i midlertidig utfylling
- Gytegrus i bunn av midlertidig fylling
- Etter ferdig anlegg: Legge ut gytegrus og skjulestein for fisk i samarbeid med fiskekyndig personell.
- Benytte seg av miljøvennlig erosjonssikring; kun plastre der det er nødvendig, tilbaketrukket og ru steinsetting der det er mulig.
- Miljøoppfølgingsplan for ytre miljø – sikre uhellsutslipp og unødvendig forurensning
- Reetablere kantvegetasjon etter ferdig anlegg, enten naturlig reetablering eller innplantning av stedege arter.
- Siltgardin er vurdert til å være et dårlig avbøtende tiltak på grunn av vannhastighet.

3.9 Beskriv planlagt disponeringsløsning for overskuddsmasser (hvor massene skal brukes)*: Dersom noen masser mudres vil de bli brukt til å dekke vegskråninger, utjevne terreng.

3.10 Metode for transport av overskuddsmasser: Lastebil

3.11 Annen relevant informasjon (f.eks. om det er gjort lignende tiltak i tiltaksområdet før): Ja, gamle Ose bru ble bygget på omtrent samme sted på 50-tallet.

4 UTFYLLING ELLER DUMPING

4.1 Type tiltak*:

☒ utfylling fra land

☐ dumping fra land

☐ utfylling fra fartøy (lekter, båt)

☐ dumping fra fartøy (lekter, båt)

4.2 Formål*:

☐ privat brygge

☒ infrastruktur

☐ felles båtanlegg

☐ annet (forklar):

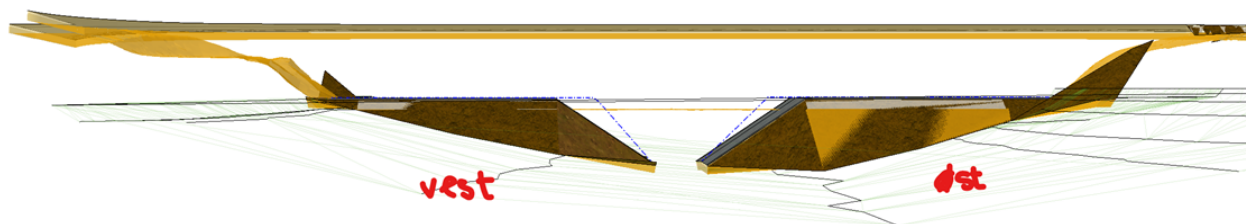
Utdyp/beskriv formålet med tiltaket:

For å etablere brusøylene er det nødvendig å midlertidig fylle ut fra land for å komme til med pelerigg. Søyleparet i midten av elva vil bli bygget etappevis: Først fylles det ut fra én side, peles og bygges ett søylepar, før utfylling fjernes og normal elvebunn reetableres. Deretter fylles det ut fra motsatt side og det andre søyleparet bygges. Skissen med 2 utfyllinger i elva samtidig er altså helt hypotetisk for å vise dimensjonene av begge fyllingene i én tegning, selv om de ikke vil eksistere samtidig i virkeligheten.

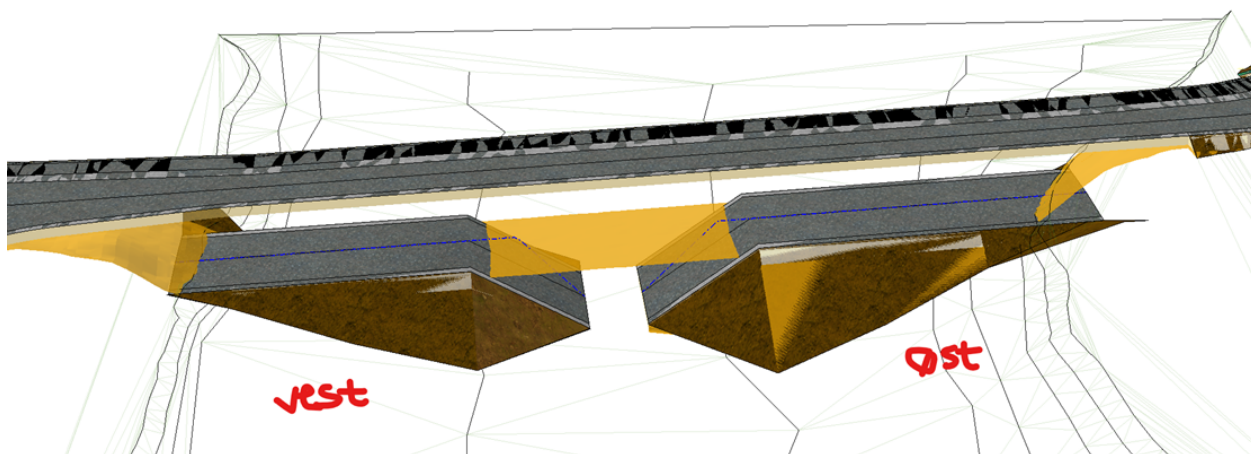
Det vil være fokus på i gjennomføringen å ta vare på gytegrus/bunns substrat, legge tilbake og evn supplere. Avbøtende tiltak: Tilføre ekstra gytegrus og elvestein i bunn av fylling, som kan bli liggende etter fjerning av midlertidig utfylling.

4.3 Mengde masser som skal fylles ut/dumpes*: Midlertidig: 1619 m³ (øst), 764 m³ (vest).

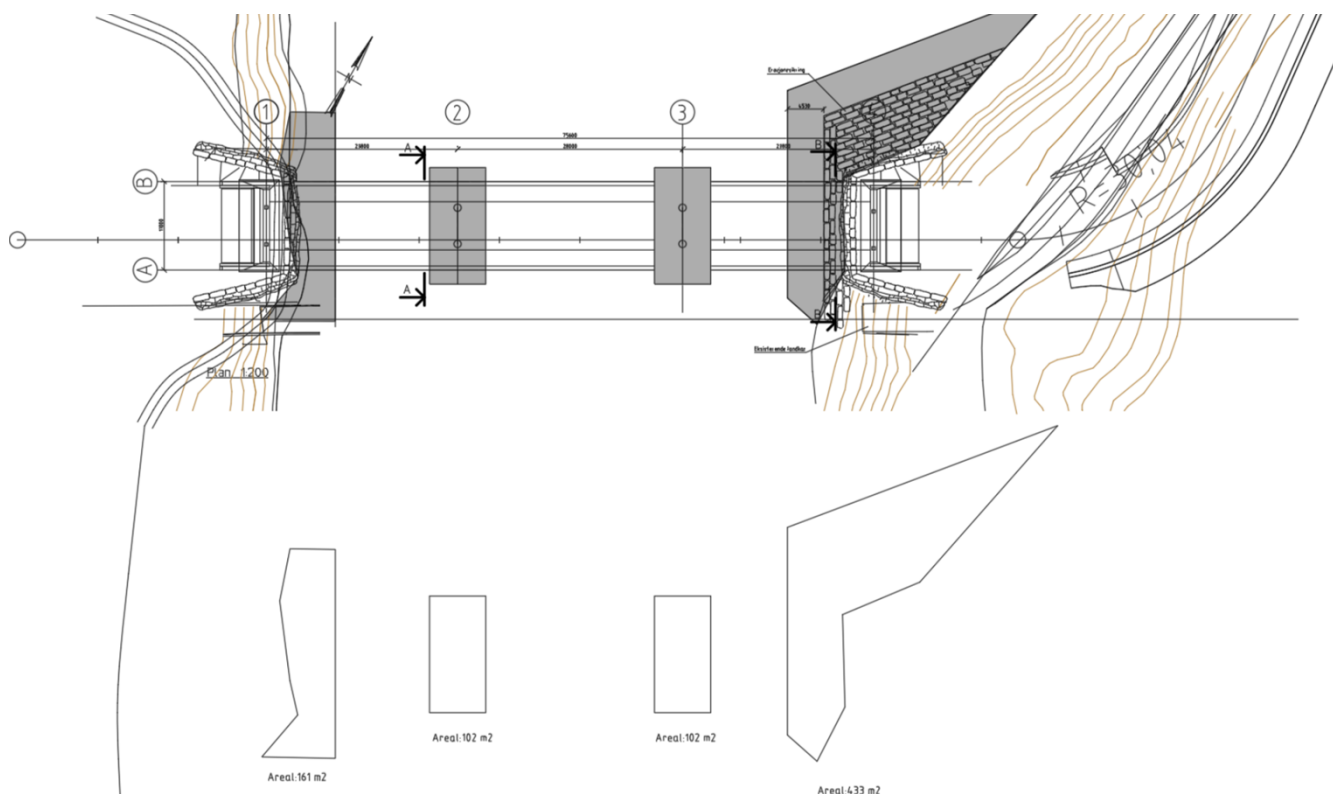
Permanent areal for utfylling/erosjonssikring: Permanent: $161 \text{ m}^2 + 102 \text{ m}^2 + 102 \text{ m}^2 + 433 \text{ m}^2$ (erosjonssikring for brusøyler, se Figur 3).

Figur 1 Midlertidig utfylling for etablering av søylepar

Figur 2 Ny bru med midlertidig utfylling ved siden av gammel bru

Figur 3 Skisse av erosjonssikring av landkar og søylepar for ny bru (permanent «utfylling»). OBS utfylling og bygging av søylepar skjer etappevis og ikke samtidig. Den ene utfyllingen fjernes før den neste etableres.

4.4 Type masser som planlegges fylt ut*: Midlertidig utfylling er ren elvegrus, gytegrus og/eller elvestein i bunn. Den permanente utfyllingen/erosjonssikringen består av store stein uten finmasser.

4.5 Bunnareal som skal berøres av tiltaket*: Midlertidig (se Figur 1 og 2): 886 m² (øst) + 632 m² (vest). Permanent: 161 m² + 102 m²+102 m²+ 433 m² (erosjonssikring for brusøyler, se Figur 3).

4.6 Vanndyp før tiltaket: 2 m +/- 0,2 m (varierer pga vannstandregulering av Otra Kraft).

4.7 Høyde på utfylling (snitt av utfyllingen skal vises på kart)*: Midlertidige utfyllinger blir ca. 6,7 m (øst) og 5,2 m (vest) på det dypeste, slakker av mot land. Se figur 1 og 2.

4.8 Beskriv tiltaksmetoden: Utfyllingene fylles etappevis ut fra land med grabb, gravemaskin jobber seg utover. Utfyllingen brukes som arbeidsplattform ved etablering av brusøyler i elva. Først fylles det ut fra én side, peles og bygges ett søylepar, før utfylling fjernes og normal elvebunn reetableres. Deretter fylles det ut fra motsatt side og det andre søyleparet bygges. Peling skjer gjennom utfyllingsmassene. Det kan legges siltgardin/fiberduk på utsiden av fyllingen for å hindre partikkelflukt.

4.9 Beskriv avbøtende tiltak for å hindre/reducere forurensning*: Se pkt. 6.2.

~~4.10 Kun ved dumping*:~~

~~a) vurdering av andre disponeringsløsninger av massene (f.eks. gjenbruk, levering til godkjent avfallsanlegg) og estimat av kostnadene av de ulike løsningene (legges ved søknaden)~~

~~b) andel tørrstoff i dumpemassene:~~

5 ANDRE TILTAK

5.1 Type tiltak*:

☐ sprengning av sjøbunnen	☒ peling	☐ utlegging av moringer
☐ etablering av sjøledninger	☐ annet tiltak (forklar):	

5.2 Formål*:

☐ privat brygge	☒ infrastruktur
☐ felles båtanlegg	☐ annet (forklar):

Utdyp/beskriv formålet med tiltaket: Brusøyler må forankres i elvebunn ved hjelp av peling. Det blir 2 par med søyler (4 pelehull totalt).

5.3 Bunnareal som skal berøres av tiltaket*: Permanent: 161 m² + 102 m²+102 m²+ 433 m² (erosjonssikring for brusøyler, se Figur 3).

~~5.4 Kun ved sprengning av sjøbunnen*:~~

~~a) mengde sprengt sjøbunn: — m³~~

~~b) disponeringsløsning for utsprengte masser (hvor massene skal brukes):~~

~~5.5 Kun ved etablering av sjøledninger:~~

~~a) antall ledninger:~~

~~b) diameter på ledningen(e):~~

~~e) andre tiltak som berører bunnen i forbindelse med etablering av ledningen(e):~~

5.6 Beskriv tiltaksmetoden*:

6 TIDSPERIODE FOR GJENNOMFØRING AV TILTAKET OG ESTIMERT VARIGHET AV TILTAKET*

6.1 Planlagt periode for å gjennomføre tiltaket i sjø/vassdrag: Juni – oktober 2026 (noen ukers slingringsmonn må påregnes pga entreprenør ikke har blitt anskaffet ved søknadstidspunktet)

6.2 Estimert varighet av tiltaket (antall dager/uker/måneder): Arbeidene i vann vil vare i ca. 4 måneder. Det blir ikke kontinuerlig graving/arbeid i vann under perioden, hovedpåvirkningen vil være ved utfylling i vann og deretter fjerning av utfyllingen. Peling skjer gjennom utfyllingsmassene og vil således ikke føre til partikkelflukt. Ved behov kan siltgardin eller lignende legges utenpå utfyllingen for å sikre at turbiditeten ikke økes av tiltaket.

7 UNDERSØKELSER

7.1 Prøvetaking av sedimentene i tiltaksområdet*

Som hovedregel må det alltid gjøres undersøkelser av sedimentene i tiltaksområdet for å dokumentere om sedimentene i tiltaksområdet er forurensset og hva de består av (sedimentenes sammensetning). Svært ofte viser det seg at sedimentene er forurensset selv på steder der det ikke er noen åpenbare forurensningskilder i nærheten. Prøvetaking skal være representativ, og undersøkelsen og innsamling av prøvemateriell må gjennomføres av personer som har kompetanse på prøvetaking. Analyser skal foretas av akkrediterte laboratorier. Analyseresultater skal importeres i databasen Vannmiljø.

Vanlige analyseparametere: metaller, polysykliske aromatiske hydrokarboner (PAH), polyklorerte bifenyler (PCB), tributyltinn (TBT). I tillegg skal sedimentenes sammensetning (kornfordeling) analyseres. Prøvepunktene markeres på kart, og analyserapport vedlegges søknaden.

Sedimenter har ikke blitt prøvetatt ved søketidspunktet. Ved behov kan dette ettersendes. Tiltakshaver vurderer det som lite sannsynlig at elvesedimentene er forurensset.

Søkers vurdering av sannsynlighet for forurensning: Årsdøgntrafikken på stedet er 1800 ÅDT (2023) for Rv.9 på vestsiden av brua, og 100 ÅDT (2023) på Fv.3804 på østsiden av brua. Selve brua har ÅDT 200 (2023). Ifølge Miljødirektoratets grunnforurensningsdatabase er det ingen registrerte forurensningskilder i nærheten. Vannområdet 021-35-G Rysstad starter i Rysstad og ender rett ved Ose bru og har God kjemisk og kvantitativ tilstand, med liten grad av påvirkning av de fleste typer avrenninger, med unntak av diffus avrenning av annen jordbrukskilde, som viser Middels grad påvirkning. Bygland bryggeri ligger ca. 685 m i luftlinje fra Ose bru, men det er uklart om virksomheten har noen utslipp i vann da den ikke er registrert i Norske Utslipp. Nærmeste avfallsplass er Nesmoen avfallsplass i Bygland sentrum (gnr./bnr. 35/1/0/0), ca. 13 km nedstrøms.

Geoteknisk rapport med bilder av sedimentprøver viser ikke noe tegn til forurensning; massene i elva er grov sand, morenemasser og stein. Noe leire dypere ned. Kan oversendes ved behov.

7.2 Naturkartlegging

Store tiltak (volum over 50 000 m³ og areal over 30 000 m²) utløser krav om naturkartlegging. Kartleggingen innebærer at det skal innhentes informasjon om naturforholdene på stedet og tiltakets betydning for naturverdiene og økosystemet skal vurderes.

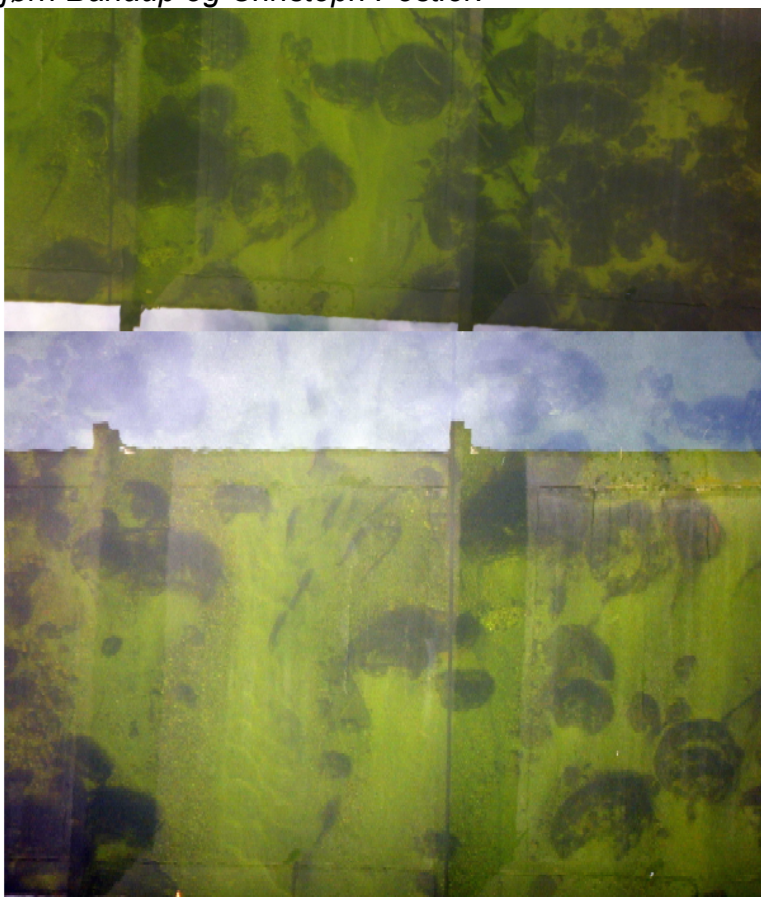
8 LOKALE FORHOLD*

Beskriv følgende forhold på lokaliteten i vedlegg til søknaden:

a) bunnforhold:

Ved snorkling på strekningen i mars 2017 var vannstanden ca. 200,6 men det var for dårlig sikt til å se bunnforholdene i midtre del av den planlagte brutraseen. Men tidligere observasjoner har vist at djupålen er dominert av sand, men også noen flater med grus egnet for gyting (se bilde 6-9 i blekerapporten). På de mer grunne delene av trasen dvs. inn mot breddene var bunnen dominert av grov stein og flekkvis sand og krypsiv og noen mindre flater med grus som kan være egnet for gyting (jmf. bilde 10-12).

Se vedlagt rapport Ny Ose bro og hensyn til blekebestanden i Byglandsfjorden. Notat juni 2017: Bjørn Barlaup og Christoph Postler.

Bilde 8-9. Bilder tatt fra Ose bru den 25.10.2015 som viser bleke på vandring. I begge bildene er bunnforholdene en blanding av stein/blokk, sand og flater med grus. Disse grusflatene vurderes som egnede gyteplasser for bleke. Det anbefales tiltak som gjør at bleke har tilgang på gytemuligheter også etter bygging av ny bro.

Figur 4 Bilde 8-9 refererer til bilde i rapport (2017) vedlagt søknaden.

b) naturforhold:

Fra vedlagt rapport (2017) om bleke: Det er rimelig å anta at det vil kunne forekomme gyting av bleke på strekningen hvor brua er planlagt. Dette begrunnes utfra observasjoner av bunnforhold og forekomst av gytemoden bleke på strekningen i gytetida. Fra brua er det senest høsten 2015 observert en stim av bleke som passerte under brua. Videre er det tidligere år gjort flere observasjoner av gytegroper på strekningen rett oppstrøms brua. Det er ikke kjent om dette har vært gytegroper laget av aure eller bleke. Men aure og bleke har overlappende preferanser for kornfordeling og vannhastighet på gyteplassen og observasjonene viser derfor at strekningen i utgangspunktet er egnet som gyteplass for bleke.

Landskapet rundt Ose bru er et lett tilgjengelig flatt deltaområde ved Ostras utløp i Åraksfjorden, ca. 200 moh. Vest for området er en bratt dalside med bla. Reiårsfossen. Området har regional

verneverdi. Osefeti har en karakteristisk og velutformet "klassisk" deltadannelse med klare mønstre etter gamle elveløp og flygesanddyner. Kilde:

<https://faktaark.naturbase.no/?id=ED00000040>

c) områdets bruksverdi (fiske, rekreasjon, friluftsliv, næringsinteresser osv.): Fiske, båtliv, vannkraftregulert vassdrag. Brua i seg selv er samfunnskritisk beredskap pga lang vei til nærmeste andre bru i området.

d) forurensningskilder i nærheten (aktive og historiske): Se over

9 GJELDENDE PLAN FOR TILTAKSOMRÅDET *

Tiltak bør være behandlet etter plan- og bygningsloven før behandling etter forurensningsregelverket. Som minimum bør det foreligge en uttalelse fra kommunen som avklarer forholdet til gjeldende planer og til plan- og bygningsloven.

a) Er tiltaket i tråd med gjeldende plan for området? Ja ☒ Nei ☐

b) PlanID og navn: PlanID: 4220_201601, Ose bygdesenter

c) Arealformål i tiltaksområdet:

Eierform offentlig formål

Arealformål Bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone

Feltbetegnelse BSV

Areal 214523.41

<https://www.arealplaner.no/bygland4220/arealplaner/100/fullskjerm?planStatusId=3>

d) Er det eventuelt gitt dispensasjon fra arealformålet? Ja ☐ Nei ☒

Legg ved eventuelt vedtak om dispensasjon fra kommunen.

10 BEHANDLING AV ANDRE MYNDIGHETER OG ANDRE RELEVANTE OPPLYSNINGER

Tiltak kan kreve tillatelse/vurdering etter flere lovverk, f.eks. etter verneforskrift, havne- og farvannsloven og kulturminneloven. Dersom det foreligger vurderinger/vedtak etter andre lover og forskrifter eller det er andre opplysninger som er av betydning for saken, vedlegges disse søknaden.

- Se lenke til reguleringsplan over, alle instanser har blitt hørt i reguleringsprosessen, inkludert kulturminnemyndighetene.

11 TIL SØKERS ORIENTERING

11.1 Gebyr

Vi opplyser om at forurensningsmyndighetenes arbeid med tillatelser etter forurensningsloven er gebyrbelagt. Dette gjelder også vedtak i medhold av forskrifter fastsatt med hjemmel i forurensningsloven som krever tillatelse.

11.2 Videre saksgang

Når søknaden er komplett, sender Statsforvalteren søknaden med vedlegg på høring til berørte parter og aktuelle myndigheter, med mindre det allerede er innhentet uttalelser som er lagt ved søknaden. Vi inkluderer ev. høringsuttalelser i vår saksbehandling. Vanlig høringsfrist er fire uker.

Med hilsen

Christiane Maisch Brandvoll
Rådgiver
Utbygging ressurs

Brevet er godkjent elektronisk.

Kopi til: Utbygging ressurs /v Maarten Nandrup Stallemo

Vedlegg:

1. Grunneierliste:

Gnr	Bnr	Tnr	W-tegn	Navn	Kontaktperson	Eiendommens adresse /bruksnavn	Postadresse	Poststed	Delstreking
13	15	1	W001	Dagfinn Borge	Dagfinn Borge	Hobakstykket	Bryggjevegen 16	4745 Bygland	Høyre side
15	1	2	W002	Dreng Ose	Dreng Ose	Ose	Setesdalsvegen 2359	4745 Bygland	Venstre side
600	39	3	W003	Statens Vegvesen	-	Rv. 9	-	4745 Bygland	Venstre side
13	28	4	W004	Vegard Hellestøl Heia	Vegard Hellestøl Heia	Austad 9/Elvarheim	Austad 9	4745 Bygland	Høyre side
13	39	5	W005	Bygland kommune	-	Austad 30/Austad Vassverk	Sentrum 18	4745 Bygland	Høyre side
13	40	6	W006	Ose Eiendom AS	Bergtor Haugå	-	Austad 84	4745 Bygland	Høyre side